

Štev. 3.

V Ljubljani, marec 1924.

Letnik XXV.

Kosovo polje.

(1389)

Oj, ti polje, Kosovo ti polje,
kaj v cvetovih mi žariš rdečih,
kakor bi te krvca porosila,
porosila, v rožah se strdila?

Vzdiše polje, Kosovo mi polje,
iz globine glas tožec prihaja:
„Name padla črna je nesreča!
Miloš Obilič je dal življenje,
knezu Lazarju so vzeli glavo,
majka Jugovića je sokole,
svoje je sinove žrtvovala.
Nepregledna vrsta je junakov,
ki so vame legli v smrtno spanje.
Našo zemljo — sveto očetnjavo —
robstvu v plen je dušman si osvojil,
našo je ugrabil nam svobodo,
križu blesk zastri so mrakovi.
Slepi guslar peva žalne pesmi
o uničeni domovja slavi,
ranjena odpevajo mu srca,
ki jih stiska bolečine groza,
v dušah zevajo globoke rane,
v ranah nade neme pokopane ...“

Oj, ti polje, Kosovo ti polje,
strašna je povest cvetov krvavih!
Naj li v veke gluha noč te krije,
nikdar več ti beli dan ne sije?

Mrtva srca, ki jih zemlja krije,
srca se junakov oglasijo:
„Ne zdihujte, bratje, ne tožite!
Kar je bilo, moralo je priti,
da zbudi, utrdi se spoznanje,
kaj je robstvo in kaj je svoboda!
Naj srcé se s srcem zvesto druží,
ena naj napaja vas ljubezen,
to ljubezen je do očetnjave!
Ako mi smo zanjo krvaveli,
živi borci se vojujte zanjo
in ponosni zanjo se žrtvujte!
Kdor ne ljubi domovine svoje,
naj izdajico peklò pogoltne!
Kadar narod ves k osveti vstane,
sam si zopet pribori svobodo —
takrat bomo mi pokojno spali,
domovina si izleči rano,
polje Kosovo bo maščevano!“

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kekec nad samotnim brezdnom.

Planinska pripovedka.

3.

Brov gozd je prenehal, in Bedanec je privlekel Kekca na strmino, odkoder se je lepo videlo na gorski potok, ki se je penil in šumel tam doli med belim prodom. Onkraj proda pa se je dvigalo strmo gorovje. Razdrto skalovje, le tupatam poraslo z nizkim, krivenčastim rušjem, je strmelo nemo in tiho v ozko sotesko, kjer je pel divji gorski potok svojo žuborečo, glasno pesem. Tupatam je prerezalo skalovje nekoliko tesnih, globokih jarkov, koder je ležal sneg in se je svetil srebrno. Solnce ni sijalo pač nikdar v to ozko sotesko, kamor prihajajo samo plašne srne, da se napijejo bistre vodice ob drvečem potoku. Živa stvar se ne oglasi nikdar tod. Samo kralj snežnih planin se zaleti časih semkaj — orel, gospodar zagorskega sveta, se priziblje tupatam v lahkem poletu. Nad sotesko kroži v ozkih krogih in se oglašča s svojim presunljivim, glasnim klicem, ki se razlegne stoglasno med mrtvim, nemim skalovjem. Zagledal je bil nekje na črni polici divjo kozo. Kakor blisk šine navzdol, in divja koza nima niti časa, da bi pobegnila. Telo ji vztrepeče in lepe oči se ji ozro na kralja planin. A orel jo že zgrabi s svojimi silnimi kremplji in s svojim ostrim kljunom in jo ponese visoko tja gori med nepristopno skalovje, kjer ga čakajo lačni orličiči — njegova deca, njegova kraljevska deca, ki bo v kratkem gospodarila s svojim očetom zagorskemu svetu.

Kekec je gledal tja doli na gorski potok in se je spomnil, kolikokrat je že delal tam ob vodi mlinčke in je napeljeval vodo po lepih jarkih med peskom. Stopal je naglo za Bedancem, ki je delal velike korake in se ni ustavil niti za trenutek. Vrv se ni vdala niti enkrat, ampak ga je vlekla neprestano in neusmiljeno naprej. Kekec pa je bil

slabe volje in se je ongavil brez prestanka. »Glej, glej — kako me vleče ta dedec!« je govoril sam pri sebi. »O, že me je imel v svojih krempljih Prisanek, pa tudi Pehta me je že bila pograbila. A rečem, da se nisem prav nič usajal in tudi ongavil se nisem. Saj Prisanek je vsaj govoril, pa tudi Pehta mi je privoščila prijazno besedo... A ta dedec molči in molči in niti ust ne odpre... Kaj, če bi mu zasolil pošteno, da bi vsaj zarezal, zarezal kot včera, ko je oprasnil češarek njegov debeli in veliki nos? Kaj, če bi poizkusil?«

In Kekec se ni pomišljal nič več. Potegnil je za vrv, pa je izpregovoril: »Stric Bedanec, ali me slišite? Vlečete me, vlečete, kakor bi bil jaz teliček, ki ga vodite v mesnico, a ne Kekec, ki je pošten človek! Pa zakaj me vlečete, stric Bedanec? Ali samo zaradi češarka, ki vam je oprasnil rdeči nos? Ali samo zaradi možička, ki sem ga rešil vaših vrvi? — Dejte, povejte mi, stric Bedanec!«

Bedanec se ni okrenil in mu tudi odgovoril ni. Zagodrnjal je samo nekaj nerazločnega in je še močneje potegnil Kekca za sabo. Prišel je naglo stopati po peščeni poti, ki se je vila med skalovjem navzgor, da ga je Kekec komaj dohajal. Neprijetno je zadrnila Kekca vrv okrog pasa. Stiskala ga je nemilo, da ga je bolelo. »Saj me še zaduši ta neumna vrv, preden me Bedanec privede do konca poti,« je premišljal sam pri sebi in je bil vedno bolj zlovoljen. »Huda mi bo predla še danes in jutri, ker je Bedanec dedec, ki ne pozna šale! Sam Bog ve, kaj bo počel z menoj? Ali me priveže samo k drevesu, kakor je bil privezal tistega možička? Ali pa me še celo zadavi, ker je strašno jezen name! — O, ne bom se cmeril, še zanalašč se ne bom cmeril. Da ne poreče Bedanec, da se ga bojim in se mi bo posmehoval... Bolje je, da mislim, kako bi se izmuznil iz teh vrvi, ki me tišče tako nemilo. Nočem ostati pri Bedancu vse dni, o, zares ne! Že zdaj mi preseda, že zdaj, ko sem komaj pol ure v njegovih rokah. In kako mi bo še presedalo, to pa vedi sam Bog!«

Kekcu je bilo jako neprijetno, da ga vleče divji mož tako hudobno in brezobzirno po strmini, in sram ga je bilo. Zato pa se je jezil vedno bolj in je premišljal, kako bi zagodel prav pošteno temu divjaku. Še pogledal ga ni več, ampak je zrl neprestano v tla in je prisegal, da bo še nasukal Bedanca tako strašno, kakor še ni bil nasukal nikogar. Ker v svoji nevolji ni znal nič drugega, je pričel žvižgati veselo zagorsko pesem. A hipoma se je okrenil Bedanec, da je Kekec videl prav razločno njegov črno porasli obraz in njegove velike, srdite oči. »Ali mi boš tiho!« je zarezal Bedanec. »Kaj si izmisli nepridiprav! Žvižgati mi hoče in se posmehovati za mano... Tiho, ti rečem! Če ne, te zasučem in te potrkijam po skalah...«

Kekec se je nevséčno namrdnil in je odgovoril: »Čemu bi pa ne smel žvižgati? Ha, stric Bedanec? Zakaj mi je pa Bog dal usta in šobico? Saj tudi kos žvižga, še celo lepo žvižga. Pa bi jaz ne smel? —

O, saj se ne posmehujem vam. Ta bi bila lepa, da bi se vam še celo posmehoval! Veste, stric Bedanec, samo dolg čas mi je, ker nimam nikogar, da bi z njim govoril; a vi samo molčite in nočete slišati božje besede. Tako je, stric Bedanec! Vi še ne poznate Kekca, pa ga boste še danes poznali.«

»Žvižgal mi ne boš več, da veš, ti paglavec paglavi!« je zagodel Bedanec in je stopal zopet naprej. Kekec se je namuznil na skrivaj in se je posmehtil. »Glejte, no! Pa sem ga le pripravil do tega, da je zinil živo besedico,« si je govoril. »Nemara se bo pa še naučil dobro govoriti, če bo zadržal Kekca dalje časa pri sebi. Še celo gobezdati se bo naučil, kakor sem jaz gobezdal pri teti Pehtari, ko sem služil pri njej in sem moral nemarnega volka krmiti s pečenkami... Hm, žvižgati ne smem! Kaj pa, če bi poizkusil peti? Prav čedno pesemco mu zapojem — tisto mu zapojem, ki sem si jo izmislil na Kezinem grobu. Mogoče bo pa Bedanec zadovoljen s tisto lepo pesemco.«

In Kekec ni kar nič odlašal, pa je pričel polglasno peti:

»Drumljalija — drumljaja —
koza ima dva roga.
Kezi naši — mek-mek-mek —
ni noben pomagal lek;
oj, pa kar v grob je odšla —
drumljalija — drumljaja...«

Bedanec je kar cepetnil z ного in je potegnil za vrv, da se je Kekec prekotalil in je padel z obrazom naprej med pesek. »O, ti paglavec! O, ti paglavec!« je zarjul Bedanec, da se je deček stresel in se je prestrašil. »Pokažem ti, da se boš drugič znal norčevati iz ljudi! Ti nepridiprav! Kakšno pesem ti prepeva, kakšno noro pesem! Pa še posmehuje se mi za hrbtom, resnično se mi posmehuje, kakor da bi bil jaz bedak, a ne Bedanec... Roka me že srbi in najrajši bi te pograbil in ti odtrgal glavo od vrata. Pa le počakaj še malo! Kmalu bova na višini — in preidejo ti petje in žvižganje in vse nore muhel! Samo malo še počakaj, ti nepridiprav!«

Kekec se je pobral s tal. Z roko si je obrisal pesek z obraza. Ozrl se je na razkačenega moža in ga je vprašal prav mirno in prosto: »Stric Bedanec! Zakaj ste me prekotalili tako neusmiljeno v pesek, da imam zdaj roke in kolena vsa opraskana? O, kako vas je mogla razdražiti lepa pesem, ki sem si jo izmislil na Kezinem grobu in sem jo že stokrat prepeval na njenem grobu? A rečem vam, stric Bedanec, da je ta pesem tako lepa in mila, da jo je vsakokrat slišala mrtva Keza v grobu. Od smrti je prebudila ta pesem Kezo. Saj sem jo slišal vsakokrat, kako je v grobu meketala: me-ke-ke... Vi, stric Bedanec, se pa jezite in me mečete po tleh! Pa imate ušesa, stric Bedanec, in tudi Keza je imela ušesa. Kako je to, da ne morete slišati milih in

lepih pesmi? Vas razkačijo lepe pesmi, a ubogo Kezo prebude od smrti... Čudno, čudno — hm...«

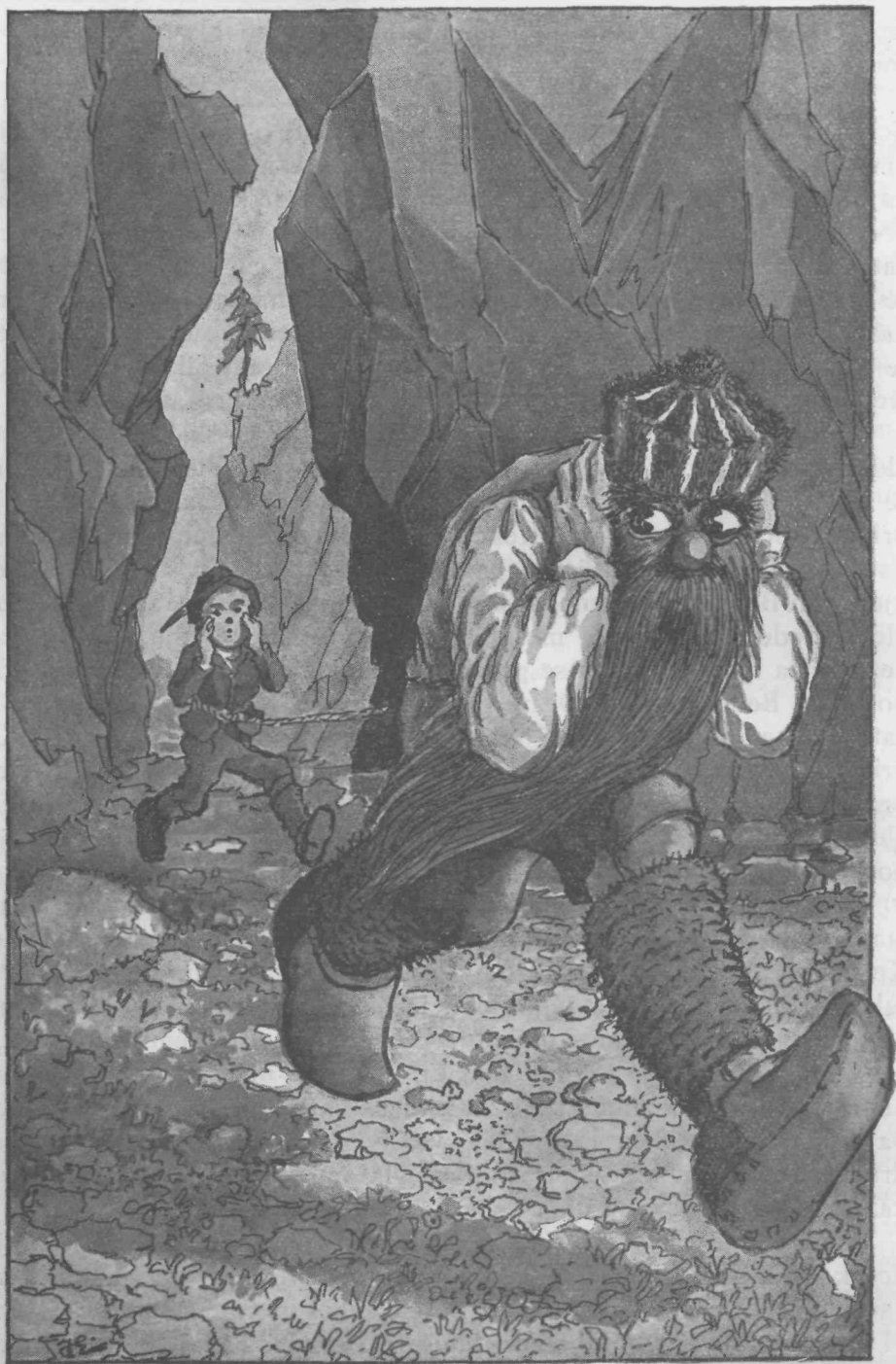
A Bedanec je še enkrat zarežal in je vlekel Kekca še bolj neusmi- ljeno navkreber. Ščemelo je Kekca vedno bolj okrog pasa, ker se je vrv vedno bolj zajedala vanj. Že je hotel zavajkati in prositi Bedanca, naj malo odneha. A Kekec se je premislil in se je kar ugriznil v ustna. »Naká — še zanalašč ga nočem prositi,« je dejal. »O, nočem mu poka- zati, da me boli, in nočem mu pokazati, da se ga bojim. Nemara bi se mi še celo posmehoval in bi se hvalisal, da sem se cmeril pred njim kakor naša Tinkara. Ne boš se hvalisal, Bedanec, o, ne boš se, dokler je Kekec živ... Dvakrat si se že spotoma lepo razjezil. A čakaj, tudi tretjič se boš...«

In steza je vodila dalje med strmim, visokim skalovjem in nad globokimi prepadi, ki je po njih šumela divja Mala Pišenca. A vendar je že moralo biti skoro konec pota; zakaj onkraj škrbastih pečin se je prikazovalo nekaj zelenega. Kekcu se je razveselilo srce, ko je zagledal tisto zelenje. »Nemara je to goličava ali pa še celo smrekov gozd, kjer stoji Bedančevo domovanje,« se je domislil. »Na, pa me ne bo več vlekel dedec na vrvi kot mesar telička v mesnico. Samo, da me raz- veže in da bom prost, pa se potem že domislim česa poštenejšega, da pokažem Bedancu pete. O, ne bo me zadržal Bedanec pri sebi — že zato ne, ker ne more slišati veselega žvižganja in lepega petja... Ko pridem v njegovo koč, pa iztuhtam vse, česar je treba. In ne boš mi branil, Bedanec, ko pride moj čas, ker niti utegnil ne boš. Pa boš gledal, Bedanec, strašno boš gledal, ko ti zagode Kekec svojo zadnjo poskočnico...«

Kekec se je naskrivaj posmejal in si je drgnil roke. Z Bedancem sta stopila v temen predor med dvema črnima, vlažnima skalama. Kekec se je domislil plašnih sov in čukov, ki navadno domujejo v takih krajih. Kar ustna je našobil in je pričel oponašati z zateglim glasom sovino žalostno skovikanje: »Uhu-tevjém-tevjém-uhú...«

Pred njim je presunljivo zakričal Bedanec in je skočil kakor nor naprej. Z obema rokama si je zatisnil ušesa in je bežal, bežal. Kekec pa za njim. O, Kekcu se je zdelo vse tako kratkočasno, da ni mogel drugače, nego da je še s strašnejšim glasom ponovil mrtvaško skovi- kanje: »Tevjém-tevjém-uhú...«

Bedanec je kar skakal in je prevračal Kekca s strani v stran, da je deček že mislil, da si razbije glavo ob skalah. Zato pa je tekel na vso moč za Bedancem. Skozi predor je tekel in potem dalje po stezi, ki je držala med zadnjim skalovjem proti gozdu. Tedaj pa je Bedanec obstal. Z roko si je otiral znoj s čela in je glasno sopesel. — »Pa kaj mu je padlo v glavo, da se je tako prestrašil?« se je začudil Kekec. »Glej ga, kako se oddihuje in gleda plašno nazaj v predor... Hm, kar povprašam ga. Če mi pove, je prav, če ne, pa mi je tudi prav.«

In Kekec je stopil tik do Bedanca, ki se je bil naslonil ob skalo. Vprašal ga je, prav lepo vprašal: »Stric Bedanec! Pa zakaj ste se splašili? Zakaj ste dirjali tako hudo in ste me premetavali kakor žogo?»

O, mislil sem, da je nama medved za petami. Zato pa sem bežal tudi jaz, ker me je bilo strah kakor vas. Pa mi povejte, stric Bedanec, da bom vedel.«

Bedanec ga je gledal nekaj trenutkov molče; potem pa je kar hipoma izpregovoril: »Ni bil medved, Kekec, o, ni bil medved... Samo sova je bila; a sove se jaz bojim, tako jako bojim... Ali nisi slišal v predoru sove, ki se je oglasila s strašnim glasom? Ali je nisi slišal, Kekec?«

»O, seveda sem jo slišal,« je odvrnil Kekec. »Nemarno se je zadržala, da so tudi mene ušesa zbolela. Tudi jaz ne morem slišati sovinega skovikanja. Pa kdo ga rad sliši, kdo, vas vprašam, stric Bedanec? Pa mi povejte človeka, ki ima rad sovo!«

»Čudno se je oglasila,« je mrmral Bedanec. »Rajši slišim medvedovo rjojenje kot sovino skovikanje... Kaj misliš, Kekec? Ali je bil čuk? Ali je bila zares sova? — No, čuk še ni tako strašen... A sova, sova, ti rečem, Kekec! Sove se bojim bolj kot medveda in risa in orla... Kaj ne, Kekec, da je bila sova?«

»Stric Bedanec, čemu bi se vam lagal?« je odgovoril Kekec. »Samo sova je bila... Videl sem jo — na razpoki je sedela in je gledala na vas. Smejala se je menda vam, ker ste se je zbal in ste bežali pred njo. Pa je še huje zaskovikala, še huje se je zasmejala, ker ste se je bali in ste bežali pred njo... O, jaz se ne lažem, ampak govorim resnico, ker sem videl vse to na lastne oči. Le meni verjemite, stric Bedanec!«

»Ho=ho=ho=ho!« je zatarnal še enkrat Bedanec in je globoko zasopel. »Da ni na svetu sov, teh preklicanih sov! Pa bi lepo in mirno živel Bedanec na svetu... A sove mi delajo preglavico, in jaz se jih bojim in se jih ne upam pognati iz naših gozdov. Zaradi tega mi je glava težka in ponoči ne morem spati... Sove debeloglavke, oj sove prebite...«

Bedanec je stresnil trikrat z glavo in je zagodrnjal še nekaj nerazločnega, česar pa Kekec ni mogel razumeti. Nato se je pogladil po dolgi, črni bradi in se je obrnil proti gozdu, ki se je razpenjal nedaleč po hribu navzgor. Počasi je stopal zdaj Bedanec in se mu ni nikamor mudilo. Stresal je z glavo in je mahal neprestano z rokami. Kekec ga je gledal in se je smejal v pest. »Rekel sem mu, da ga je plašila sova,« je govoril Kekec sam pri sebi. »Pa sem se mu znabiti lagal? O, nisem se mu lagal. Saj je skovikala sova tam v predoru, pa če je tudi prihajalo skovikanje samo iz Kekčevih ust. Glas je glas in naj pride že iz sovinih ali pa iz Kekčevih ust... Kaj sem jaz kriv, da se je Bedanec tako jako poplašil? Saj nisem kriv ničesar! Ali sem vedel, da se Bedanec boji tako strašno grdih sov? Ničesar nisem vedel in zato tudi kriv nisem ničesar. Pa tudi lagal se nisem...«

Kekec se je smejal v svojem srcu, da je kar poskočil. Gledal je Bedanca in se mu je vedno bolj muzal. »Da bi vedel, ti Bedanec, da sem jaz posnemal sovo!« je nadaljeval v svojih mislih. »Da bi vedel ti, da sem te jaz prestrašil! Ne vem, kako bi me pogledal — prijazno gotovo ne... Bog ve, zakaj se boji Bedanec sov? Zares mu niso mogle napraviti nič dobrega, ker se jih tako boji. Dobro, da vem, da se jih boji... Še mu bo presedalo, da je privedel Kekca s sabo na svoj dom! Pa ne bo imel miru, nobene noči ne bo imel miru. Sove ga bodo strašile, da bo Bedanec nemara še glavo izgubil. Prav mu je, prav! V miru naj bi me pustil, pa bi bilo vse dobro. A naj spozna Kekca, ker že ravno hoče! V osmih dneh mu bo osivela brada in spominjal se bo, kdaj je vlekel Kekca na vrvi kakor telička, ki nima pameti in lepih muh, kot jih ima Kekec. Hehe, Bedanec! Presedalo ti bo še in me boš prosil, naj grem domov. Pa ne pojdem, naka, še zanalašč ne pojdem.«

Dospela sta do Bedančeve prostorne kočice, ki je stala onkraj zelenih, košatih smrek. Tiho in mirno je stala tam samotna kočica. Solnce, ki je že sijalo sem gori v to višino, se je lesketalo ob nizkih okencih, in svetli žarki so trepetali vseokrog kočice. Kekec je mislil, da ga povede Bedanec v svoj dom. A Bedanec je stopil samo k vratom in je pogledal, če so še zaprta. Nato pa je krenil skozi gozd. Do goličevja je vlekel Kekca; do samotne bukve ga je vodil in je obstal tamkaj. Odvezal je Kekcu vrv od pasa in je pogledal za trenutek preko soteske — na ono stran, kjer je zelenela med belim skalovjem planotica. Zasmejal se je Bedanec škodoželjno in je pograbil Kekca za rame.

»Paglavec, zdaj boš videl, kaj zna in kaj je Bedanec,« je rekel in je zagrabil debelo vrv. »Včeraj si se še nekaj grohotal in posmehoval ob tej bukvi. Meni si se posmehoval, ko si odvezal siromašnega možička od drevesa. A rečem ti, da se ti ne bo nikdar več ljubilo, da bi odprl usta in se mi posmehoval. Tu boš stal, tu boš zdaj stal in boš javkal in zdihoval. A nikar ne misli, da te kdo odveže. O, še najmanj pa misli na tistega možička, ki si mu nemara rešil življenje. Rečem ti, Kekec, da je tisti možiček tako bojazljiv, da pobegne pred vsako miško. Zato pa se ne zanašaj nanj, prav nič se ne zanašaj!«

»Stric Bedanec, slišite, stric Bedanec!« je odvrnil Kekec in se nibal. »Kaj mi govorite tako? Saj se ne zanašam na nikogar, še najmanj pa na tistega možička... Kaj jaz vem, kaj vam je napravil hudega! Zagledal sem ga tu k drevesu privezanega. Pa se mi je smilil, jako smilil, in zato sem prerezal vrv. Pa če bi bili privezani k drevesu vi, stric Bedanec, o, tudi vas bi bil rešil, ker se mi bi bili smilili... Zakaj se torej jezite na mene? Saj vem, da samo zaradi tistega češarka, ki vam je priletel na nos. Norčav sem bil, stric Bedanec, samo norčav, in zaradi tega premislite, stric Bedanec, samo pošteno premislite! Saj se ne bojim! Če sem zaslužil, pa me ubijte, stric Bedanec, ako se upate!«

»Tiho bodi, pobič!« je zagodrnjal Bedanec. »Saj sem že slišal o tebi, da si gobezdav kot nihče na svetu. Če si premotil Prisanka in Pehto, nikar ne misli, da boš premotil tudi mene. Hudo ti bo, ti rečem, strašno hudo... Spoznal boš Bedanca in kar naprej si izmišljaj molitvice, ki jih boš še premolil pri Bedancu! Kar počakaj in malo zaveži jeziček, da ti ne bo migal tako urno in strupeno! O, kar počakaj!«

Kekec se je namrdnil in ni izpregovoril besedice več. Mirno je stal ob bukvi, kamor ga je porinil Bedanec, in je iztegnil roke ob životu. Bedanec je ovijal počasi vrv ob drevesu in Kekcu. Močno je zadrnil vrv in je napravil potem pet debelih vozlov. V početku je zbolelo Kekca po vsem životu in zazdelo se mu je, da se mu je priplazilo na život tisoč rumenih mravelj. Streslo ga je, da bi bil skoraj zavpil na glas. A prebolel je bolečino in niti glave ni sklonil na prsi. Tesno je stisnil ustna in je samo enkrat globoko zasopel. Bedanec je stopil tri korake v stran in ga je gledal, gledal. Potem pa se je obrnil in je odšel počasi proti gozdu.

Solnce je gledalo na zeleno goličavo in se je smehljalo s svojimi rumenimi žarki. Smrtna tihota se je razprostirala vseokrog, in le iz globokih prepadov se je čulo pritajeno, veselo šumenje gorskega potoka... Kekec je obrnil glavo in se je ozrl krog sebe. A videl ni nikogar; niti Bedanca ne, ki je bil že odšel v svoje domovanje. In Kekec je zasopel in se je hotel pretegniti. A ni se mogel. Samo glava mu je bila prosta; a vse drugo mu je bilo zvezano, da se niti geniti ni mogel... In tedaj je Kekec spoznal, da mu bo še hudo in da Bedanec ni človek, ki bi se mogel z njim šaliti. A vendar Kekcu niso stopile solze v oči. Kekec je samo globoko zasopel in je sklonil glavo na prsi...

Ptička.

*Kje si ti, ptičica,
kje si ti, pevčica?
Daleč od tod
gnezdece stavljaš,
s pešjem pozdravljaš
mladi svoj rod.*

*Ptička igra se,
radostne glase
v gaju žgoli;
ptička letala
in se igrala —
ptičke več ni!*

Žukovskij — Pogačnik.

DR. FR. ZBAŠNIK:

Strah.

ožek, oj Jožek!«

Jožek ni bil gluha in je dobro slišal ta materin klic, a je bil tako zaverovan v igro, da mu še na misel ni prišlo, da bi se bil okrenil proti strani, odkoder je prihajal glas.

»Ali slišiš ali ne slišiš?«

»Mati te kliče!« opozori Jožka več tovarišev in eden še pristavi:
»Domov pojdi, ako nočeš, da bo šiba pelal!«

To je zaleglo. Jožek se je vzdramil in zaklical nazaj proti materi:
»Kaj pa je?«

»Domov pojdi! Pa takoj!«

»Oh, samo malo naj še ostanem!«

»Takoj pojdi! Mudi se!«

Jožek je s kislim obrazom obrnil hrbet tovarišem in stekel proti domu. »Oh, no! Tako lepo smo se igrali!« je zastokal, ko je prestopil prag.

»Se boš že še igral! Dovolj bo še časa za to. Če ne danes, pa jutri!« ga je tolažila mati.

»Pa zakaj ste me poklicali?« Jožkov obraz je bil še vedno neprijeten in tudi glas njegov ni bil še nič kaj ljubezniv, ker so mu bile misli še vedno pri igri.

»K strini pojdeš!«

»K strini?« Zdaj so se Jožku zasvetile oči in vsa nevolja mu je izginila z lica. K strini — sestri njegovega očeta — je vselej rad šel in vedel je, zakaj. Bila je to dobra starka, ki mu je vselej postregla, kadar jo je obiskal. Imela je svoj dom v sosednji, kakih dvajset minut oddaljeni vasi. V ozadju tega doma se je razprostiral lep sadni vrt, na katerem so zorele dobre hruške in raznovrstna jabolka, ki so se po njih Jožku sline cedile, kadarkoli se je spomnil nanje. Jožek se je na letne čase sicer le malo spoznal, in če bi ga bil kdo vprašal: »Ti fant, povej mi, v katerem mesecu smo sedaj?« bi najbrž ne bil vedel povedati, da se nagiblje september že h koncu, to pa mu ni bilo neznano, da so na strininem vrtu ob tem času nekatera jabolka že popolnoma zrela. Zato je bil takoj pripravljen, da ustreže materini želji.

»Po kaj pa pojdem?« je vprašal nestrpno.

»To culico ji poneseš, vidiš! Ni velika in težka tudi ne. Reci strini, da sama ne utegnem priti in da jo prav lepo pozdravljam. Saj z mano si bil že večkrat tam in poti ne moreš zgrešiti. Ampak črevlje si obuj,

da se mi v gozdu na kak trn ne nabodeš! In pa to glej, da te kaka kača ne pičil!»

Jožek je bil kmalu obut. Ko je bil s culo v roki napravil že nekoliko korakov od hiše, mu je mati še priporočala: »Pa glej, da se mi kje ne zazijaš! Ura je zdaj štiri in izlahka prideš še za dne domov, ampak ustavljati se mi ne smeš nikjer! Če bi te v gozdiču noč zalotila, bi ne bilo prijetno!«

Jožek ni ničesar odgovoril, kakor bi bilo samo ob sebi umevno, da stori vse, kakor mu je mati velela. Ponosno je stopal po poti, ki mu je bila dobro znana, in na tihem premišljal, kaj vse ga pri strini dobrega čaka. Iz početka so se njegove misli sukale samo okolo hrušk in jabolk, ki jih je v duhu videl vse polno na strininem vrtu, sčasoma pa se je začel zanimati tudi za druge stvari. Tam v sinji višavi se je z razprostrtimi perutmi veličastno zibal jastreb, ki mu je zbudil željo, da bi mogel tudi on kdaj tako neovirano pluti preko širnega neba, ne da bi bil vedel, da se zdaj v istini tudi že ljudje vozijo pod okriljem velikanskih ptičev po zraku iz kraja v kraj. Morda bi se bil Jožek zaradi jastreba še nekolikokrat spotaknil ob trdo kamenje, zakaj pogled se mu kar ni hotel ločiti od njega, ko bi ne bila s strnišča, ki ga je bila privedla pot mimo, sprhutnila hipoma jata jerebic in ga spravila na druge misli. Vedel je, da so jerebice zaželen lovski plen, in začel je razmišljati, kako lepo bi bilo, ako bi bil že velik pa bi imel svojo puško in bi šel na lov. Tako blizu njega so bile zavreščale lepo rejene ptice in tako na gosto jih je bilo, da bi jih bil prav gotovo z enim strelom več zadel. Predstavljal si je, kako bi bili doma veseli, ako bi vrgel par takih ptičev na mizo in vzkliknil: »Evo pečenke za nedeljo!«

No, pa Jožek je znal biti tudi bolj skromen. Mimo njega je pribrenčal čmrlj, in hitro je pozabil na jerebice in na lovsko srečo, ki je o njej pravkar še sanjal. Tudi taka majhna stvarca kot je čmrlj ga je zanimala. Zroč za njim, ga je vpraševal: »Kam pa ti tako urno?« Čmrlj se ni brigal za njegova vprašanja in je šel lepo svojo pot. Ko bi bil tudi Jožek šel tako svojo! Toda Jožek je hotel na vsak način vedeti, kam jo godrnjač maha, in udaril jo je lepo za njim. Domneval je, da mora imeti kje v bližini svoje gnezdo. In ni se motil. Na nekem z mahom poraslem mestu se je hipoma spustil na zemljo, in preden se je Jožek prav zavedel, je že izginil.

»Ej, čakaj me, te že izsledim!« je govoril Jožek sam pri sebi ter začel na lahko dvigati mahovje. Njegov trud ni bil zaman. Preden se je sam nadejal, je prišel do satovja, napolnjenega z medom.

»Oj, kako škoda, da nimam slamice, da bi posrkal med skozi njo!« je tarnal Jožek, a pomagati se ni dalo nič. Moral bi bil iti precej daleč nazaj, da bi našel na kaki njivi primerno cevko. To pa mu ni kazalo. Zato sklene pri sebi: »To mesto si zapomnim, pa pridem nalašč kdaj

zaradi tega semkaj. Takrat čmrlj ne bo vesel! Vse mu popijem! Kvečjemu, da mu pustim toliko, kolikor bo čez zimo potreboval!»

Položil je zopet mah na rahlo na satovje, potem pa odrezal s pipcem vejico na bližnjem grmu, jo zašilil in jo zasadil blizu čmrljevega gnezda v zemljo, da bi mu ne bilo treba prihodnjič preveč iskati. — Zdaj pa je bilo treba zaviti v gozd. Jožek je pospešil korake, zakaj imel je občutek, da se je nekoliko predolgo zamudil pri čmrljevem gnezdu. No, pa to se bo že dalo prihiteti! Stopal je torej hitreje, ko se mu hipoma ustavi noga. Prišel je do velikega mravljišča, kakršnega ni še videl, in mimo njega ni hotel kar tako. Ni si mogel kaj, da bi si te mravljinje stavbe ne ogledal nekoliko natančneje. Saj to je bilo celo mesto, polno vhodov in izhodov! Jožek se ni mogel načuditi življenju, ki se je kazalo tu njegovim očem. Nešteto živalc, a vse so se živahno gibale, vsaka je hitela po svojih opravkih, nobena ni lenarila. Najbolj pa je zanimalo Jožka to, da so nekatere mravlje odhajale z mravljišča in po ozkih stezicah tako rekoč hitele v svet, druge pa so se zopet k njemu vračale. Prve so bile prazne, druge pa so vse vlačile s seboj težka bremena. »Aha,« jo je pogodil Jožek, »te nekaj znašajo! One, ki gredo prazne, so svojo butaro že odložile in gredo po novo, te jo pa šele odložel!« Nekaj posebnega je bilo, ako sta se dve mravlji srečali. Ob takih prilikah je ona, ki se je vračala proti domu, za hip odložila svoje breme, obe mravlji sta se malce ustavili, se pobožali s tipalnicami, da je bilo videti, kakor bi se objeli, potem pa se odpravili zopet vsaka v svojo smer. Zdelo se je, da se je tista z bremenom ob tem medsebojnem pozdravu tudi nekoliko odpočila, zakaj s podvojeno silo je zagrabila zopet za svoj plen ter hitela z njim proti domu.

Jožek bi bil najrajši eno izmed mravelj spremljal po vsej njeni poti, da bi se bil prepričal, kako daleč si upajo od svojega gradu, toda spomnil se je materinega naročila, naj se nikjer ne ustavlja predolgo. Že se je hotel ločiti od mravljišča, ko se je dogodilo nekaj, kar je iznova zbudilo njegovo pozornost. Z drevesa doli se je prevrnil naravnost na mravljišče velik hrošč. V tistem hipu je vse mravljišče kar oživelo, a vseh mravelj se je lotila čudna nemirnost. Z vseh koncev in krajev so z največjo naglico hitele na kraj, kjer si je hrošč izkušal pomagati na noge, in takoj je bil obkoljen od vseh strani. Začel se je strašen boj med velikanom in drobnimi živalcami. Jožek ni nič dvomil, da bo zmaga na hroščevi strani. Kako neki naj bi tudi tako majhna mravlja premagala takega junaka, ki je bil povrh obdan še s trdim oklepom, tako da mu je bilo po Jožkovem mnenju le težko priti do živega. Toda Jožek se je motil. Mravlje so napadale velikega nasprotnika na vseh straneh s tako žilavostjo, da mu vse njegovo otepanje ni nič pomagalo. Zlezle so mu pod peruti, se mu zajedle v vrat in oči in na vsako nogo se mu jih je obesilo toliko, da je le s težavo kobacal naprej. Sicer se mu je večkrat posrečilo, da je splezal na vrh kake

bilke, ki so poganjale okrog mravljišča in tudi iz njega, a kadar je razpel peruti, da bi odletel, so ga potegnile nazaj, da je zopet padel na mravljišče. Jožku ni ušlo, kako ubogemu hrošču pešajo moči, in skoro da se mu je smilil. Vendar pa je imel pomisleke, da bi mu pri- skočil na pomoč. Zakaj na drugi strani se mu je zdelo povsem umevno, da so bile mravlje razjarjene na hrošča, ker je telebnil kot kak tolovaj v njih tiho domovanje. In tako je sklenil, da ostane nepristranski. »Pa se dajte sami med seboj, kakor veste in znate!« je rekel sam pri sebi. Nazaj grede pa se je namenil pogledati, kako se je boj končal.

S trdno voljo, da se zdaj nikjer več ne ustavi, je začel Jožek svoje potovanje nadaljevati. A kaj, ko pa je vedno zopet kaj novega zbudilo njegovo pozornost ter ga premotilo tako, da je pozabil na materine opomine! Če ga je mikalo že početje mravelj tako, da se ni mogel od njih ločiti, kako bi ga ne mikali vratolomni skoki veverice, ki se je bila hipoma pojavila pred njim. Najprej je prav blizu njega nekaj brskala po tleh. Pogledala ga je tako ljubko, kakor bi si bila že stara znanca, pomrdala je malce z malim noskom, potem pa se je zapodila žvižgaje po vitkem smrekovem deblu navzgor. »Ej, če bi jaz znal tako plezati,« je mislil Jožek, »kako bi lahko obiral črešnje, kako bi si lahko poiskal najboljših jabolk na jablani!« Najlepše pa jo je bilo videti, ko je veverica začela skakati od veje do veje. Kako se je to zibala, kako ujčkala! Čisto na koncu veje je časih bila, da si je Jožek mislil: »Zdaj pa zdaj strmoglavi na tla!« A vedno se je obdržala, in čeprav ji je res časih malce izpodletelo, se je pa ujela ob nižji veji in iznova pognala v višino. Tako je šlo venomer od veje do veje, od drevesa do drevesa in to s tako naglico, da jo je Jožek komaj dohiteval. Bil je že ves upehan, ko se zopet spomni, kaj je pravi namen njegovega današnjega potovanja. Na srečo je prišel v drevenju za veverico na rob gozda, sicer precej daleč stran od steze, a vendar tako, da ni mogel več zgrešiti svojega cilja. Zakaj vasica, ki je v njej imela njegova strina domačijo, je bila samo še kakih par sto korakov oddaljena.

(Konec prihodnjič.)

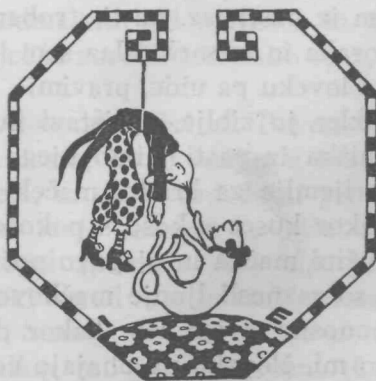

Pust.

Glejte, glejte ga rogača:
 Pust kozolce spet prevrača,
 rogovili, se šopiri,
 pametne celó vznemiri,
 za otroki se podi,
 prav po pustovo nori.

Mi zvečer ga bomo žgali,
 norčka v zemljo zakopali,
 dali krog ušeš mu dve,
 ker je zmešal nam glavé!

Fr. Ločniškar.

IVO TROŠT:

Maček, ki je zibal miško.

rdo obrekujem strica muca, ko pišem to dogodbo. On — neutešni sovražnik vsega mišjega rodu, da bi se ponižal in zibal mišjo nadlogo in nadlego? Tega nikoli! Samo naključje — nesrečen slučaj!

Tako-le je bilo: Miška prileze iz luknjice — prav kakor v stari poučni zgodbici, samo ne prav iz iste luknjice — prileze in ugleda novo past. »Oho, vidiš jo past! Zviti ljudje položijo na prečni klinček deščico, da teče radovedna miška po njej in ko pride čez polovico, potem zdrсне v vodo — v smrt! A me miši smo modrejše kot ljudje. Me dobro poznamo take zvijače. Nalašč pojdem v past, se zagugljam na deščici in pritečem ven brez bojazni!«

Miška steče skozi ozka vratca v past, maček skoči s peči nanjo in poizkuša s šapico doseči miško v pasti, pa vhod v past je ozek — tesna pot v smrt samo za miške. Toda miške ni deščica zagugala v vodo niti vpričo mačka. Držala se je miška trdno na sredi deščice, in ko se je iztezala po njej mačja šapica, se je dvignila više, da je ni dosegla, potem se je zopet zagugala proti izhodu, da bi ušla, ko se maček kam zagleda ali zamisli. Ali maček se ni zagledal, ne zamislil. Pridno je iztezal tačico v past in prav tako pridno se zopet umikal, ko ga je hotela miška zadeti po šapici z deščico.

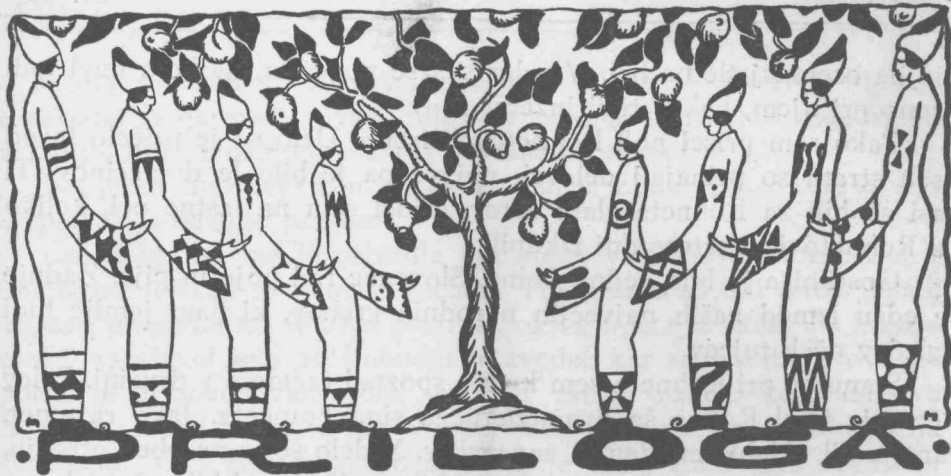
To neuspešno delo ugleda gospodar, ki je hotel vedeti, če bo dobra nova past. O, kako je bil hud! »Torej to se godi pri meni! Ne le da se bratijo mačke in miši, celo zibljejo se pod mojo streho! Čudno, da me še niso odrli na meh! In ti, leni maček! Ali res nimaš drugega dela? Pojdi rajši dremat za peč in sanjaj, kako se norčujejo iz tebe miši zaradi tega početja!«

Muc zavrne mirno: »Potem ti miška uide, gospod!«

»Meni ne uide, saj je v pasti. A ti je ne spraviš nikoli iz nje. Morda meniš, da s stradanjem? Kaj še! Prej boš ti lačen, nemarnež! Poberi se! Miško dobim iz pasti jaz, ne ti,« robanti gospodar.

Maček počasi odkoraka in mrmra: »Jaz sem imel miško že ujeto, zakaj loviti znamo mi. Človeku pa uide, pravim!«

»Mačku pa ne, dokler jo ziblje,« pristavi hudoželjno gospodar. Tedaj je že švignila miška iz pasti mimo njega v najbližjo luknjo. Gospodar se jezi in prijemlje za brado, maček pa ponosno odhaja z dvignjenim repom kakor kosec s koso s pokošenega travnika. Gospodar zatoži doma družini mačka in njegovo početje. Daleč naokolo, najbrž po vsem svetu so raznesli ljudje mačkovo smolo tistega dne. Maček pa še danes ponosno dviga rep, kakor da ponavlja trditev: »Miši loviti znamo samo mi, človeku pa uhajajo celo iz pasti...«

FR. LOČNIŠKAR:

Rod za rodom . . .

Podbrežje je ubožna gorska vas. Hiše leže razmetane med skalovjem, kakor bi jih bila zanesla tja kraška burja. Iz dalje so videti kot bele ovčice, ki iščejo paše med bornim grmovjem. Le ena hiša se dviga nad drugimi ponosno v višavo, da so videti druge še manjše, še bornejše. To je kmetija župana Rohneta.

Precej let je že od tega, kar me je nanesla pot v to vas. Jesen je bila, otožna in mokra in blatna do kolen. Globoko sem se oddahnil, ko sem stal po triurni hoji pred lepo zidano Rohnetovo hišo, ki je imela znak gostilnice, v upanju, da me sprejme v svoje varstvo vsaj čez noč.

V veliki veži, ki je bila po goriški navadi obenem kuhinja, je gorel na ognjišču mogočen ogenj. Prijeten vonj po polenti je napolnjeval obširni prostor. Okrog ognja so sedeli možje, mlado dekle pa je s kuhlenco obračalo polento po kotlu, ki je visel nad ognjem. Vprašal sem po gospodarju in dekle mi je povedalo, da pride šele zvečer iz trga. Možje so se odmaknili od ognjišča in mi ponudili sedež, kar sem z veseljem sprejel in naročil četrtinko vina, kakor je že navada pri potopnih ljudeh.

Kmalu je prišel gospodar Rohnè. Povedal sem mu, da sem inženirjev pomočnik za cesto, ki jo začno v kratkem delati čez gorsko sedlo nad Podbrežjem, in da bi rad dobil pri njem dve sobi, zase in za inženirja. Mož mi ju je odkazal in odšel sem v svojo k počitku.

Kolikor sem mogel spoznati prvi hip, je bila Rohnetova hiša dokaj imovita. Le neki nered sem opazal povesod. Precej drugi dan mi je postalo to jasno. Sam gospodar mi je potožil, da mu gre težko z gospodarstvom, odkar mu je umrla žena. Od tedaj mu je gospo-

dinjila osemnajstletna hči. Vendar sva se pogodila, da bom imel tudi hrano pri njem, kakor tudi inženir.

Tako sem prišel pod Rohnetovo streho. Delo se je pričelo in od vseh strani so prihajali delavci; največ pa je bilo le domačinov. Ti časi so bili za Rohneta zlata žetev. Videl sem na lastne oči, koliko so Rohnetovi nekatere dni izkupili.

Gostilnica je bila vedno polna. Slovenec rad poje in pije. Zadnje je eden izmed naših največjih narodnih grehov, ki nam jemlje tudi ugled v očeh tujcev.

Stanujoč pri Rohnetu sem kmalu spoznal razmere v družini. Poleg hčere je imel Rohnè še dvajsetletnega sina Franceta. Jako razumen fant je bil, a lahkomišljen in zapravljiv. Videlo se je na obeh otrokih, da manjka v hiši skrbnih oči materinskih. — Kadar ni bilo očeta doma, je spravljal izkupiček vsak v svoj žep, v kuhinji hči, v gostilnici sin. To se mi je zdelo jako pogrešno in rad bi bil opomnil na to Rohneta, a nisem se hotel vtikati v tuje razmere.

Poleg domačih sem opazil takoj drugi dan v hiši tudi dve tuji bitji: osemdesetletnega starčka in petletno deklico. Starček je prihajal trikrat na dan v kuhinjo: zjutraj, opoldne in zvečer. Zvedel sem, da je občinski siromak, ki ga ima Rohnè na reji. Bil je nekdanj gospodar te hiše, a pijača in igra sta mu jo spravila na boben. Tako je na stara leta dobil v svoji nekdanji hiši svoj nemili dom. Videl sem, da ravna jo z možem jako grdo. Poleg hleva je imel umazano sobico, ki ni bila nikoli posnažena. Jedel je v kotičku kuhinje, za vrati. Tja mu je vrgla domača hči z nevoljo ostanke jedi, in slišal sem pogosto starčka, kako je zdihoval, gredoč od kosila nazaj v svoj brlog — najbrže lačen. Zgodilo se je, da sem v hitrici kosil v kuhinji. Ko sva bila sama, sem odstopil del kosila siromaku. Jako mi je bil hvaležen. Potožil je, da je vedno lačen. »Bog vam plačaj na onem svetu, jaz vam ne bom mogel!« je šepetal tiho, v strahu. Čul sem, da je molil, gredoč po stopnicah, ki jih je otipaval s palico. Bil je že skoro popolnoma slep. Tako sem mu večkrat stisnil v papirju zavito jed.

Mož ni več dolgo živel. Nekega jutra so ga našli mrtvega v njegovem žalostnem bivališču. Ležal je na tleh, s sklenjenimi rokami na prsih in z napol odprtimi ustnicami, kakor bi hotel še nekaj bridkega povedati ob slovesu.

Drugo neupoštevano bitje v tej hiši je bila petletna deklica. Sirota je izgubila starše, in občina jo je izročila županu Rohnetu. Posedala je okrog ognjišča in čakala molče, da dobi tudi ona svoj borni delež. Iz njenih velikih, nemih oči je gledal glad, in ročice so se ji tresle, ko je dobila skodelico ostale jedi. Deklici sem pustil večkrat svoj delež kruha. Sirota je vkljub svoji mladosti že razumela položaj, ki jo je vanj vrgla nemila usoda. Vedela je, da bi to ne bilo všeč Rohnetu; zato je pojedla koščke kruha vedno na skrivnem. Od ljudi sem zvedel,

da bi bila pri Rohnetu v zadevi teh sirot vsaka beseda odveč. Mož se je zavedal svoje moči v vasi, nihče se ni upal ugovarjati njegovemu ravnanju. Bila je namreč vsa vas odvisna od njega.

Na jesen smo delo končali, odšel sem iz Podbrežja. Večkrat sem se spomnil z nevolje te hiše.

Čez dolgo let me je privedla pot zopet v te kraje. Stopil sem v Rohnetovo hišo in se nemalo začudil. Tuji ljudje so bili notri. Mlad, prijazen gospodar mi je hitel postreči, okrog njega je skakljala kopica otrok. Izpraševal sem po Rohnetu in zvedel, kar sem slutil. Novi gospodar je pripovedoval: »Mož je prišel zaradi slabega gospodarstva na boben. Kupil sem vse jaz, ki sem delal petnajst let v rudniku na Nemškem. Tam sem šele spoznal, kaj je dom. Zato sem hranil in hranil in porabil to priložnost. Doma sem v oni leseni koči za cerkvijo, ki se že podira. V njej smo odkazali bivališče Rohnetu do smrti. Redi ga pa občina. Otroci so se razkropili po svetu, in mož je popolnoma zapuščen.«

Zapustil sem vas in premišljal, kako spleta usoda iz krivih dejanj biče, da tepe z njimi rod za rodom...

V hribih mete.

*V hribih mete snežec beli, Luč neba, življenja klica,
pfica več se ne glasi, radost belega sveta,
dole mraki so objeli, o vesoljstva krasotica,
stvarstvo vsepovsod mrlí. žarna kam ti moč prešlá?*

*Mraz prekruti snel ti moč je,
mrk pogled ti dal za njó,
hribe, dole vzel v naročje,
mene pahníl v noč temno.*

Planinec.

Zimska.

*Tiho, lahno
snežec gre,
v hipu bele
so cesté.
Gladke sanke
izpod streh,
ves oživel
spet bo breg.*

*Kdor se vozi
še slabó,
glej na hlačke
in glavó!
Tiho, lahno
snežec gre,
v hipu žive
so cesté.*

Fr. Ločniškar.

R. B.:

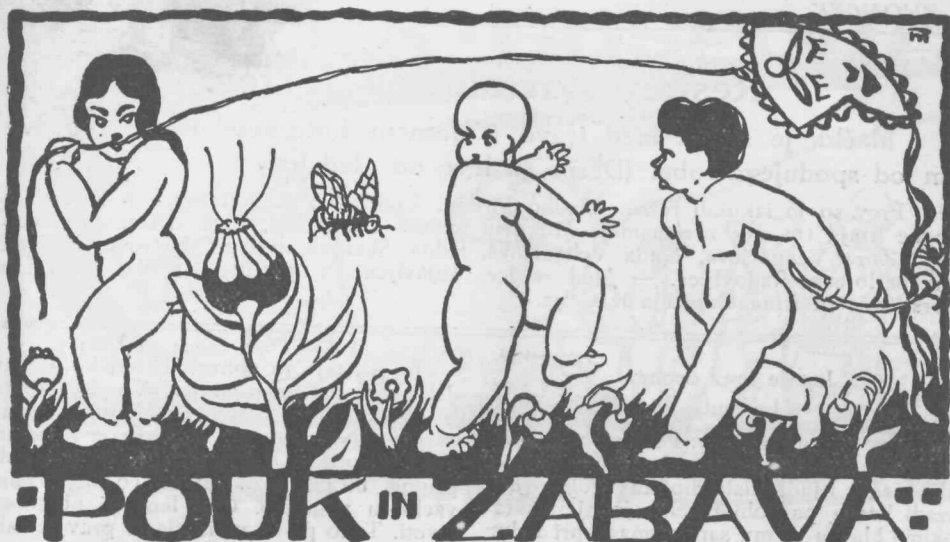
Sadna razstava.

Podoba, ki jo vidite, predstavlja del sadne razstave, prirejene meseca oktobra 1923. v osnovni šoli v Metliki v Beli Krajini. Čez 80 različnih sadnih vrst je nanosila belokranjska šolska mladina po raznih šolah skupaj. In vso to bogato zbirko prelepega in preokusnega sadja so potem razstavili belokranjski učitelji v metliški šoli. Marsikdo, ki si je ogledal razstavo, si je zaželel vabljivega sadja. Seveda niso ustregli sladkosnednežem, ker potem bi ne bilo razstave.

Naši kmetovalci poznajo navadno sadje le po svojih domačih imenih. Trgovci pa zahtevajo imena, kakršna so znana trgovskemu svetu. In tako so dobile tudi belokranjske macave, trdike, mačorle, škrobótike, rubénjače in radovače druga imena, ki bodo pod njimi potovale v lepo postlanih zabojih v daljni Egipt, odkoder prihajajo za Veliko noč sladke pomaranče k nam. Pa tudi mnogo denarca ostane v domačih krajih.

V starih časih so se učili po šolah: »Jablane, hruške in druge cepé cepi v mladosti za stare zobé!« — Storite tudi vi tako in trud vam bo bogato poplačan z darovi, ki jih vidite obilo tu na tej podobi!

Šaljivo vprašanje.

1 2 3 4

Danes nekaj za — pust! Med temi štirimi maskarami so tri deklice in en deček. Kdo ugame, katera maskara je deček? (Imenuj pa dečka po številki!)

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev skrivalnicev 2. štev.

Mačka je skrita med travo v desnem kotu spodaj približno dva cm od spodnjega roba. (Desno in levo od gledalca.)

Prav so jo izkušali rešiti: Vladko Jordan, Ljubljana; Rudolf Schmidt, brez nasvedbe kraja (ta dva z risbama); Milka in Dolfka Kolmanovi, Olga in Danica Princičevi, Zora Vengarjeva, Nada Vengarjeva, Hilda Sketova, Gizela Fistrova, Milena Zamperlojeva, Radovljica. — Med rešilce, objavljene v prejšnji številki, moramo uvrstiti še Martina Gumzeja iz Celja.

Jagnje brez droba.

Legenda.

Kristus je potoval s sv. Petrom po svetu. V neki vasi jima je kazalo, da ostaneta dalje časa. Ljudi nista hotela nadlegovati zaradi hrane, pa dobita nekje jagnje. Peter pokliče klavca in mu sam pomaga pri delu. Zato pa tudi skrivaj izmakne jagnjetov drob, ga ocvre in poje. Ko je bilo jagnje že iz kože in očiščeno, pride Kristus pogledat, kako delata, ne vidi droba in vpraša, kam sta ga spravila. Peter se hitro opraviči: »Jagnje ni imelo prav nič droba, niti toliko, da bi se človek ogrešil.« — Gospod ne odgovori na to laž ničesar, ker je poznal Petra, samo napram klavcu in ostalim ljudem se začudi: »Da je bilo jagnje brez droba, je res veliko čudo, a nič večje čudo ni, ako trdim, da ima moj spremljevalec Peter sedaj dva droba.« — Ljudje so videli, kako je Peter sam jedel drob, pa so pritrdili Gospodu in celo Peter ni ugovarjal.

Zap. I. T.

Kako se uravnava svet.

Legenda.

Ob veliki vročini sta potovala Gospod in sv. Peter po pustem kraju. Le malo sence je bilo pod nizkim grmičjem, a sonce je pripekalo. Slednjič zgrešita popotnika celo stezo. Ob bližnjem grmu leži pri čredi pastir ter zdeha od vročine in dolgočasje. »Hej, mladenič,« ga pozove Zveličar, »pokaži, prosim, kod drži pot iz te puščave!« Mladi ovčar niti ne vstane, ne odgovori, komaj da se ozre na popotnika, a ne pokaže z roko, marveč samo nogo leno pretegne proti bližnjemu skalovju ter nemarno zine: »Tam!«

Gresta po odkazani stezi in Peter se glasno čudi, da večje lenobe še ni videl v deželi kanaanski, Gospod pa ni rekel ničesar. Kmalu za onim skalovjem jima vnovič nestane steze pod nogami. Prideta do ovčje črede, ki jo je pasla šibka pastirica. Ta vstane in spozna, da sta zgrešila stezo. Teče jima nasproti in hiti kazat, kod drži steza iz pustinje, ter se ponudi, da lahko stopi z njima do onih grmičev, odkoder se že beli prava pot. »Ni treba! Bog povrnile de Gospod.

»Ta pa, ta!« jo pohvali Peter, ko stopata dalje. Kristus pa pristavi: »Ko doraste tale deklica, dobi tam onega lenuha za moža!« — »Ni mogoče!« udari Peter ob dlani. — »Mogoče! Zakaj ne? Ko bi bila oba pridna, bi hitro z bogatila. To bi ju prevzelo in pogubilo. Oba lena bi ne mogla živeti. Tako pa — vidiš, da je prav in tako se uravnava svet, prijatelj!«

Peter je molčal.

Zap. I. T.

Novoletno voščilo.

Naša priljubljena pesnica Anica nam je poslala — za 1. štev. letošnjega leta prepozno dospel — a presrečno čestitko, ki jo objavljamo naknadno v prepričanju, da so dobre želje vedno dobro došle.

Ko gremo spet v novo leto,
vam »Zvonček« iskreno želi
zlatega solnca in sreče
in lepih, veselih dni
in smeha in pesemc srebrnih,
kakor jih ptički pojó,
a v dušicah misli vsejasnih,
da vas bo srečno nebol!

Anica.

Modra sodnica.

Lepega jesenskega dne sta skakljaje iskali veverici v senci košatega oreha hrane. Kar zapihlja rahel jesenski vetrič ter vzame iz naročja orehovega lep jedrat oreh. Ko pade oreh na tla, skočita obe veverici naenkrat, da bi ga pobrali. Vsaka bi ga rada imela. »Moj je,« pravi prva. — »Jaz sem ga prva pobrala,« pravi druga. Tako se kregata in tepeta za oreh.

Mimo pa pride opica in vpraša: »Tovarišiči, kaj pa se kregata?« Veverici pripovedujeta, a opica nobene prav ne razume. Preden sta se začeli veverici pritoževati, sta dali opici shraniti oreh.

Opica, poslušajoč tožbo, razkolje oreh in sne jedrce. Ko je pravda končana, so že luščine prazne. Veverici tega seveda nista zapazili. Opica prizna obema pravico: prvi, ki ga je zapazila, in drugi, ki ga je pobrala. Vsaki vrše polovico prazne luščine in gre, smeje se, dalje.

Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.

Alfred Pičin.

Velecenjeni gospod Doropoljskil

Dovolite, da Vam tudi jaz pišem nekoli-
lipo vrstic. Hodim v IV. b razred osnovne
šole v Trbovljah. Posebno rada se učim
zgodovine, kjer slišimo veliko lepega o živ-
ljenju naših slovanskih mož. Ker se bliža
kraljev rojstni dan, sem mu spesnila pe-
semca, eno pa kraljeviču Petru. Če sta
Vam pesemci všeč, Vas prosim, da jih
natisnete v »Zvončku«, ker imam kralja
jako rada.

Lepo Vas pozdravljajo vse moje součen-
ke, posebno pa

Vaša vdana

Anica Šetinčeva.

Pozdrav kralju.

Pozdravljen, kralj naš Aleksander,
pozdravljen, mili naš vladar,
Ti kličemo presrčno vdani,
proslavljajoč Tvoj rojstni dan.

Slovenci vsi smo Tebi vdani,
Te kralja ljubimo srčno,
ne kralj, Ti brat si naš po krvi,
presrčno Te pozdravljamo.

A ljubijo Te tudi oni
in brata Te nazivljajo,
ki daleč preko mej svobodnih
še v sužnosti tam tavajo.

Oj, reši, prosimo Te, brate,
predobri, mili naš vladar,
ker tudi oni zvesti sini
le Tebe ljubijo vsekdar!

Kraljeviču Petru.

Zdravo, mladi kraljevič,
zdrav in čvrst si Sokolič,
imaš že sokolske hlačke
in si vpisan med junačke.

Peter tvoje je ime,
ded ga tvoj je nosil že.
On je hraber bil junak,
vseh je Srbov bil prvak.

Torej vsi ti kličemo,
vsi ti, vsi naznanjamo:
»V boj, junaško vsi le v boj
za predragi narod svoj!«

Odgovor:

Ljuba Anica!

Obe Tvoji rodoljubni pesemci, ki sta pač
še precej šibki po obliki, priobčujem z
željo, da bi dobili mogočen odmev v vsa-
kem mladem srcu!

*

Velecenjeni gospod Doropoljskil

Prosim, sprejmite tudi mene med svoje
kotičkarje. Učenka sem IV. b r. osemraz-
redne osnovne šole v Zagorju ob Savi. Na-
ročena sem že drugo leto na »Zvonček«.
Najbolj mi ugaja Vaš cenjeni kotiček.

Prosim Vas, ako bi priobčili tudi to pi-
semce poleg drugih.

Vljudno Vas pozdravlja

Rajka Grčarjeva.

Odgovor:

Ljuba Rajka!

Ker Ti v »Zvončku« najbolj ugaja moj
kotiček, pa hajdi tudi Ti v njegov objem,
da bo naše število večje in družba še bolj
pisana in vesela! Med nami se boš dobro
počutila.

*

Cenjeni gospod Doropoljskil

Danes Vam prvič pišem in se pridružu-
jem Vašim kotičkarjem. Kar mi jako uga-
ja, Vam hočem opisati v nastopnem pismu:
Jako mi ugaja lepa pripovedka izpod
Krima. Ko sem čitala pripovedko »Kekec
na volčji sledi«, sem bila kar pripravljena

poslati naročnino za letošnje zvezke. Pa tudi moja součenka Zofija Brečkova mi je rekla, da je »Zvonček« jako lep. Jako me zanimajo tudi slike naših slavnih pisateljev in slike slovenskih krajev. In če mi dovolite, Vam pišem drugič zopet in kaj več. Tudi povestico bi Vam rada pisala, ki sem si jo sama izmislila.

Z odličnim spoštovanjem

vdana

Mira J a k h l o v a,

učenka V. razr. vadnice samostanskih sest. v Mariboru.

Odgovor:

Ljuba Mira!

Le stori vse, kar si se namenila storiti: spiši in pošlji! Veseli me, da Ti ugaja vse, kar je v »Zvončku«. Saj si pa tudi naš list resno prizadeva, da zadovolji po možnosti vse, ki ga čitajo. In posebno razveseljivo je dejstvo, da ima vsak dan več čitateljev in naročnikov. Ali je Tvoja prijateljica Zofija tudi že med njimi?

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Tudi jaz se pridružujem Vašemu kotičku. Jako rada čitam povesti. Zato sem naročila »Zvonček«, ki ga čitam s posebnim zanimanjem. Obiskujem V. razred osnovne šole v Šmartnem. I. in II. razred sem obiskovala v Planini pri Rakeku. Takrat je bila podjarmljena od Lahov. A sedaj je ravno pri Planini meja. Med svetovno vojno so Lahi pomagali Slovanom; pa to samo zato, da bi nam laže ugrabili kos zemlje. Ako se bo mladina, ki je seme naroda, pridno in vztrajno učila in bo zrastel iz nje lep narod, bomo prepodili vse sovražnike!

Srčne pozdrave Vam pošilja

N e l a P r i m č e v a,

Slatna — Šmartno pri Litiji.

Odgovor:

Ljuba Nela!

Konec Tvojega pisma je tako važen, da ga prav resno priporočam v trajno uvaževanje vsej mladini, ki ljubi našo sveto domovino! Treba nam je dela, resnega in vztrajnega dela. Samo z delom se moremo usposobiti za velika dejanja, ki nas čakajo v bodočnosti.

*

Cenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz se Vam predrzнем pisati! Obiskujem II. razred meščanske šole v Celju. Najrajša imam slovenščino. Tudi sem zložila nekoliko pesemc, izmed katerih Vam eno pošiljam. Blagovolite jo sprejeti!

N o č.

Solnčece zahaja že,
se poslavlja od zemljé,
ptičice mu zapoje
krasno pesem za slovo.

Rože solncu pokimále,
ljubko se mu nasmejale,
lahko noč so mu voščile
in so v travo se poskrile.

Mír je padel na krajino,
svet zagrnil je v tišino,
vsa priroda je zaspala,
sladkim sanjam se je vdala.

Z odličnim spoštovanjem

Vas pozdravlja

Evangelina K o ž u h a r j e v a.

Odgovor:

Ljuba Evangelina!

Tvoje pesemco priobčujem, toda — kakor boš sama spoznala — precej sem jo otesal in opilil. Ako mi nameravaš še kaj sličnega blaga poslati, Ti svetujem, da se prej domeniš s svojo gospo učiteljico, ki Ti bo povedala pravo besedo o pravem času.

*

Josipu Stritarju.

Dovršil svoje si življenje,
dovršil tudi si trpljenje;
zdaj v hladni grob si šel,
v življenje večno si dospel.
Preživel si pač mnogo let
in speval lepe pesmi v svet.
Zdaj Ti plačilo je dospelo,
ker si dovršil umno delo.
Oj, Bog Ti plačaj!
Mladini delal si veselje
in s tem izpolnil naše želje.
Oj, Bog Ti plačaj!

Ljubljana, 28. XI. 1923.

Dragan S l a d o n j a,
učenec osnovne šole.

